

VARIETATS LOCALS DE PERERES DE L'INSTITUT DE RECERCA I FORMACIÓ AGRÀRIA I PESQUERA

Perera (*Pyrus communis* L.). Arbre caducifoli de la família de les rosàcies, de fulles ovades, flors blanques disposades en corimbos i fruits comestibles, les peres, i conreat a totes les zones temperades.

D'aigua

Arbre de vigor mitjà i port erecte que floreix a mitjan març. Té les fulles amples.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim situat al mig. Té la pell de color verd amb molta superposició de vermell.

Es recol·lecta a la primavera d'agost (varietat primerenca).

La bibliografia la ubica a Mallorca^{2,3} i n'esmenta l'origen francès.⁴

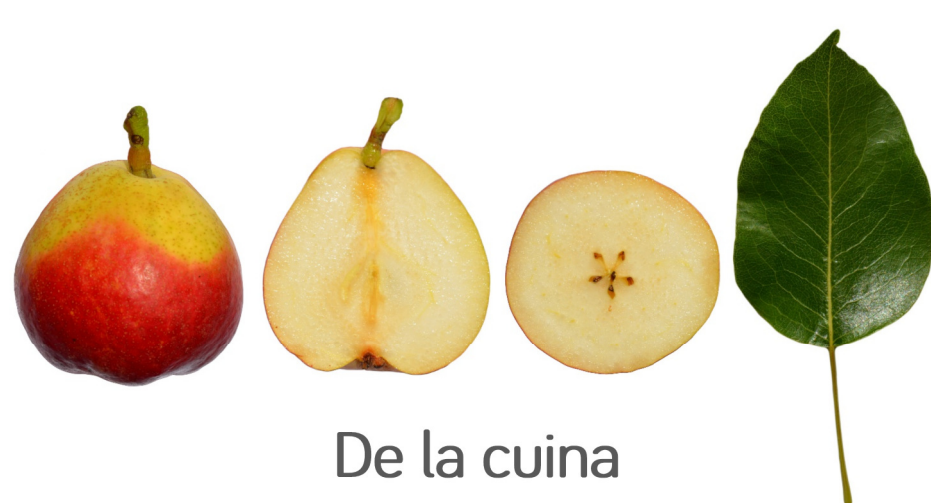
D'aigua primerenca

Arbre de vigor dèbil i port erecte que floreix a mitjan març.

Fruit de perfil recte, amb el diàmetre màxim desplaçat cap al calze. Té la pell de color verd amb baixa superposició de tons vermel·losos.

Es recol·lecta a mitjan setembre (varietat tardana).

De la cuina

Arbre de vigor mitjà i port erecte que floreix a mitjan març.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim situat al mig. Té la pell de color verd groguenc amb elevada superposició de color superficial.

Es recol·lecta a finals d'agost.

De la nau

Arbre de vigor mitjà i port semierecte que floreix a la darrera de març. Té les fulles estretes.

Fruit de perfil còncau, amb el diàmetre màxim desplaçat lleugerament cap al calze. Té la pell de color verd groguenc amb baixa superposició de color superficial.

Es recol·lecta a la darrerria d'agost.

Conreada a Mallorca¹ i Menorca.¹ Anomenada per l'Arxiduc a Menorca com a amb «sabor fi, petita, molts fruits».⁵ Descrita com a «petita, groga, amb taques vermel·les i molt dolça».⁶

De la reina

Arbre de vigor mitjà i port erecte que floreix a finals de març. Té les fulles amples amb el pecíol llarg.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim situat al mig. Té la pell de color verd groguenc amb superposició de color superficial molt elevada.

Es recol·lecta a la darrerria d'agost.

Segons el DCVB³, aquesta varietat no és originària de les Illes Balears, sinó del País Valencià.¹

Fina

Arbre de vigor fort i port semierecte que floreix a finals de març. Té les fulles llargues amb el pecíol llarg.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim desplaçat clarament cap al calze i el peduncle llarg. Té la pell de color verd groguenc amb una elevada superposició de color superficial.

Es recol·lecta a finals d'agost.

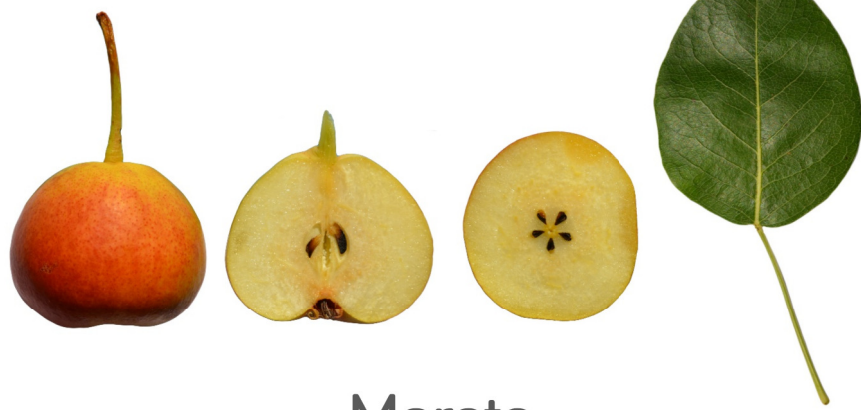
Marquesa

Arbre de vigor mitjà i port erecte que floreix a mitjan març.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim situat al mig i el peduncle llarg. Té la pell de color verd groguenc amb certa superposició de vermell.

Es recol·lecta a finals d'agost.

Moreta

Arbre de vigor fort i port erecte que floreix a finals de març. Té les fulles curtes amb el pecíol llarg.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim desplaçat lleugerament cap al calze. Té la pell de color verd groguenc amb una superposició de coloració vermella elevada.

Es recol·lecta a finals de juliol (varietat molt primerenca).

Podria ser originària d'Itàlia, creada pel professor A. Moratini l'any 1930, i introduïda a Espanya a mitjan de la dècada de 1950.¹

Permanyer de Sóller

Arbre de vigor mitjà i port semierecte que floreix a finals de març. Té les fulles amples.

Fruit de perfil còncau, amb el diàmetre màxim desplaçat clarament cap al calze. Té la pell de color verd amb una elevada superposició de color superficial.

Es recol·lecta a finals d'agost.

Mencionada per l'Arxiduc, que detalla que «Entre les varietats més corrents estan [...] les peramenyes, que maduren aviat, i les que maduren tard, anomenades perots».⁵

Perot

Arbre de vigor mitjà i port semierecte que floreix a finals de març. Té les fulles amples amb el pecíol llarg.

Fruit de perfil recte, amb el diàmetre màxim situat al mig. Té la pell de color verd groguenc amb una mínima superposició de color superficial.

Es recol·lecta a mitjan juliol (varietat molt primerenca).

Anomenada per l'Arxiduc com a *pera d'estiu*.⁵

Perot de Menorca

Arbre de vigor mitjà i port molt erecte que floreix a finals de març. Té les fulles amples amb el pecíol llarg.

Fruit de perfil recte, amb el diàmetre màxim desplaçat clarament cap al calze. Té la pell de color verd groguenc amb una lleugera superposició de color superficial.

Es recol·lecta a mitjan setembre (varietat tardana).

Sant Joan

Arbre de vigor mitjà i port erecte que floreix a la primavera de març. Les fulles tenen el pecíol llarg.

Fruit de perfil convex, amb el diàmetre màxim desplaçat lleugerament cap al calze i el peduncle llarg. Té la pell de color groc amb una petita superposició de color vermell.

Es recol·lecta a la darrerria de juny (varietat molt primerenca).

Referenciada entre les varietats de peres que es troben a Mallorca.^{2,5} Descrita com «La que madura aproximadament per la festa d'aquest sant, a la darrerria de juny»³ i esmentada entre les varietats més corrents que maduren al juny.⁵

Llegenda:

MIDA DEL FRUIT (diàmetres i pes):

- Molt petit (< 6,2 cm, < 150 g)
- Petit (6,2 – 6,7 cm, 150 – 170 g)
- Mitjà (6,7 cm – 7,3 cm, 150 – 170 g)
- Gros (> 7,3 cm, > 200 g)

DOLÇOR:

- Poc dolça (< 13 °Bx)
- Dolça (13 – 16 °Bx)
- Molt dolça (> 16 °Bx)
- 1 °Bx (grau Brix) = 1 g de sacarosa / 100 g de solució

La proporció de mides entre les varietats no s'ajusta a la real.

Referències:

- ¹SUAU, T. (2016). «Recerca bibliogràfica de varietats locals a les Illes Balears: albercocs, cireres, garroves, peres, pomes i prunes».
- ²CERDÀ, P.A. (1910). *Agricultura pràctica regional*. Estampa d'en Sebastià Pizà. Palma.
- ³ALCOVER, A. M. I MOLL, F. DE B. (1930-1962). *Diccionari català - valencià - balear* (DCVB). Volumes I – X.
- ⁴GRASSET DE SAINT-SAUVEUR, A. (1805). *Viatge a les Illes Balears i Pitiüses*. Edició a cura d'Aguiló A. J. (2002). Lleonard Muntaner. Palma.
- ⁵AUGSBURG, A. LL. S. (1871). *Die Balearen*. Volum V. Mallorca. Edició de Caixa de Balears Sa Nostra (1987). Palma.
- ⁶GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA. (1989-1997). *Promomallorca*. Palma. Volumes 1 -24.